
Obsah

Thomas Malthus a jeho následovníci aneb proč kniha vznikla	9
---	---

Kapitola I. Izrael aneb válka o vodu	14
---	----

Kde jinde začít putování za vodou než v oblasti, která se přirovnává k příslovečnému sudu se střelným prachem a hořícím doutnákem. Podíváme se do Izraele, kde jednou z významných příčin místního napětí je voda. Ukážeme si, jak právě voda dokáže státy dohnat až k válečnému konfliktu, ale na straně druhé je schopna usmířit i zavilé nepřátele. Příklad Izraele současně poslouží jako ukázka technických možností, které naše civilizace nabízí a vyvrátí řadu mýtů a katastrofických předpovědí.

Kapitola II. Nej! Nej! Nej! made in Dubaj	34
--	----

Není marnotratnějšího státu, který by se tak chlubil plýtváním, než jsou Spojené arabské emiráty. Zavítáme do jeho výkladní skříně, do Dubaje, abychom si ukázali metody a technologie, které člověku umožňují doprávat si nejvyššího představitelného luxusu v nejnepříznivějších podmínkách, jaké na planetě existují. Základ úspěchu je založen na principu obchodu s tzv. virtuální vodou a využití špičkových technologií.

Kapitola III. Když jezero umírá	42
--	----

Některé chyby v lidském počínání mají nevratný dopad na přírodu. Území středoasijských států bývalého Sovětského svazu poslouží jako protipól vodního hospodářství v Izraeli. Aralské jezero je dnes symbolem a odstrašujícím příkladem megalomanských snah o řízení přírody bez ohledu na vědecké poznatky.

Kapitola IV. Muší jezero	58
---	----

Technika je dobrý sluha, ale špatný pán. S touto parafrází na heslo všech požárníků zamíříme do horké Kalifornie, abychom si na příkladě jednoho bizarního vodního útvaru ukázali historii využívání vodních zdrojů v USA. Najdeme zde sice řadu paralel s příběhem Aralského jezera, nicméně závěr bude podstatně optimističtější.

Kapitola V. Nepál aneb Káthmándú má žízeň	65
--	----

Při vyslovení jména Nepál si snad každý vybaví jeho odolné šerpy, Mount Everest, treky a horolezecké výpravy do Himálaje. Jenže to je pouze část

Nepálu. Jeho hlavní město má vážné starosti. Káthmándú má žízeň, trpí katastrofálním nedostatkem pitné vody, tak zní stručná charakteristika jeho nejdůležitějšího problému. Na příkladu malé, ale zajímavé země si ukážeme, jak nesmírně obtížná je pomoc rozvojovým zemím, jak řešení, která nám připadají snadná, naráží v místních podmínkách na zcela nečekané obtíže – v případě Nepálu na neobvyklé spojení politiky a náboženství.

Kapitola VI. Pomník despoty, Great Man Made River 78

Je zvláštní, jak často despotičtí vládcí zasahují do vodního hospodářství. Libyjský vůdce Muammar Kaddáfí se rozhodl zapsat do světových dějin velmi kontroverzním projektem s názvem Great Man Made River, člověkem stvořená řeka. Tento grandiózní vodovod, táhnoucí se pouští, vzbuzuje emoce. Na jedné straně přináší tolik potřebnou vodu vyprahlému státu Magrebu, na straně druhé nevratně likviduje staré neobnovované vodní zdroje hluboko pod Saharou a stupňuje napětí se sousedním Egyptem. Máme Kaddáfího aktivitu odsoudit, nebo ho ocenit?

Kapitola VII. Stalinovo dědictví, Jižní Osetie 85

Výlet do oblasti, kde duch Stalina i několik desítek let po jeho smrti přináší zmar a devastuje vodní hospodářství. Navštívíme Gruzii a Jižní Osetii. Na příkladě tohoto výbušného regionu si budeme demonstrovat chyby v humanitární pomoci, kterých se civilizovaný svět dopouští.

Kapitola VIII. Země, kde vodou lze svítit 93

Na Islandu lidé využívají vodu jako unikátní energetický zdroj. Geotermální elektrárna Svartsengi nám poslouží k zamyšlení nad principy dnešní energetické politiky. Navštívíme horkou půdu řeckého ostrova Mílos.

Kapitola IX. Černobyl jihovýchodní Asie, který nikoho nezajímá 105

Bangladéš leží v oblasti s přemírou vody, někdy jí má dokonce víc, než by se jeho obyvatelům líbilo. Dramatický nárůst obyvatel však vodu znečistil do té míry, že světová veřejnost zasáhla, nechala vybudovat nové zdroje pitné vody. Podcenění úlohy odborného dozoru nad realizací pomoci však spustilo drama, které svým rozsahem nemá ve světě obdobu. A dodnes ani řešení...

Kapitola X. Všechno má svou cenu. I voda 110

Další zastávkou na cestě kolem světa bude indický subkontinent s ukázkou toho, jak důležité je správně nastavit cenu vody. Dáváme-li něco zdarma, v konečném důsledku to pro obdarovaného může být dar danajský.

- Kapitola XI. Ráj mezi krokodýly** 115
Tentokrát zamíříme na nádherné pláže jižní Floridy. Zde si ukážeme, jak obrovský potenciál rozvoje má lidská společnost. S jeho realizací je však spojeno závažné dilema...
- Kapitola XII. Umělá voda** 123
Putování za vodou zakončíme v prostředí, které může z některého pohledu připomínat výlet ve stylu románů sci-fi. Projdeme se v ulicích městského státu Singapur, který lze s trochou nadsázky považovat za laboratoř, v níž si lidstvo testuje možnosti budoucího zásobování vodou.
- Kapitola XIII. Závěrečná cesta ve stroji času** 129
Cílem této netradiční kapitoly je vyvrátit další mýtus, kterým jsme stále častěji strašeni. Na globální klimatickou změnu se podíváme očima geologa, který počítá čas v milionech let. Marné snahy o stabilizaci klimatu, jevu, který se v průběhu historie naší planety vždy vyvíjel nesmírně dynamicky, nás budou stát obrovské finanční náklady. Ty chybějí v podstatně smysluplnějších adaptačních opatřeních v hospodaření s vodou.
- Kapitola XIV. Máme vody dost? Aneb co je to nedostatek?** 144
Voda na Zemi nikdy nemůže dojít. Jen ji budeme mít někdy víc a někde méně, ne vždy podle momentálních potřeb. Katastrofické předpovědi nejsou na místě. Závěrečný přehled čísel a faktů by měl ukázat, že problém není v nedostatku vody, ale v chudobě a nevdělanosti.